

CONCURSO LITERARIO JUVENIL DE PAMPLONA IRUÑEKO GAZTEENDAKO LITERATUR LEHIAKETA 2019

EUSKERA NARRAZIO 17-18 URTE

LEHENENGO SARIA:

Bakarra

Ainhoa Urmeneta Olmedo

SEI (A)

Gaur, seigarren urteurrena da. Ez dut egun hau batere maite. Ez zait atsegina egiten.

Beti bezala, loreak eraman dizkiogu. Eskutan eman nahiko nizkioke. Beti bezain hotza izan da laukizuzen itxurako harri horren aurreko aldean bi ezkerre zuri uztea. Inoiz entzun dudan izenik politena dago bertan zizelkatuta.

Aurrenekoa izan ezik, beste bost aldietan bezain zaila egin zait egoera. Lehenengo hura, aldiz, ezin hobeki gogoratzen dut. Jendez inguraturik geunden, guztion negar hotsak aitaren ahots moztuari gailentzen zitzaizkiolarik. Izozkailutik atera berri duzun izotz horrek igortzen duen hotzaren pareko sentsazioa. Hoztasuna. Neguko gau hotzenean kalera oinutsik irtetea erabaki izan banu bezala. Eskua luzatuz, hatzekin Ipar Poloa uki nezakeen. Hotza eta babes eza. Jaio berri den katu batek adina babes gutxi.

Denboraren poderioz gertuko norbaiten heriotzak sor dezakeen barne mina apal daitekeela dirudi. Denbora bihotz erdi hautsi edo guztiz zatitu bat josteko beharrezkoa den hariaren modukoa da, eta norberaren saiakerak, orratzak. Horrela ekiten diogu faltan botatzeak eragiten digun mina labaintzeari, falta sentitzea zeinen polita den balioetsi beharrean. Horregatik erabilgarriak gerta lekizkidakeen orratzak atera ezin diren leku batean gorde nituen. Gertakizunek eta egunerokotasunean bizitako gertaerek nire bihotza jostiaz arduratuko zirela erabaki nuen. Bitartean, falta sentitze horrek eragindako barne mina

mirestuz egin diot aurre, falta sentitzea bortizki maitatzea baita. Maitasun nahian eskuak goraka dituen haur txikitxo baten moduko egoeran aurkitzen da bihotza edozein motatako falta sentitzen dugunean.

Aldiz, nire barne minak hotza izaten jarraitzen du. Neguan itsasora oinutsik sartzeko ohitura hartu izanaren moduko hotza.

Menderaezin eta, zoritxarrez, aldaezina den barne hotza.

HIRU (B)

Gaur, hirugarren urteurrena da. Gogoan dut mitxoletak eskuetan jarri zizkidatenean gertuko egoera baten parte nintzela senti nezan. Sinesgaitza suertatu zitzaidan egoera.

Jendez gainezka omen zegoen ingurua, entzuten nuen ahots kopuruarengatik diot, ez baitakit zenbat pertsona zegoen bertan.

Mitxoleta sorta eskuetatik kendu ostean, lurrean jarri zituztela esanez egin zidan lehengusuak belarrarian hasperen. Harri zizelkatu baten aurrean jartzen zirela esan zidan geroago.

Zizelkatutako izen horren itxura ikustea gustatuko litzaidake. Hainbestetan entzundako izen hori nola idatz zitekeen ikustea, ezin baitut ahotsa ez den beste inondik jaso.

Dena burura datorkidanean, bere izenaren itxura hartzen duen irudia omen duen xaflatxo baten gainetik pasatzen dut hatza. Puntu txiki ugarik zuhurra den burdinazko erliebe bat osatzen dute, izena osatzen duten hizkiak ordezkatu nahian egin zidatena. Nire logelako atean dut jarria.

HUTSIK (A)

Nire ahotik atera diren azken hitzak egun horretan bertan izan ziren. Berarengandik jaso nuen hizkuntzarekiko maitasuna. Hitz egiten baino, hitzak maitatzen irakatsi zidan. Esaldiei edertasuna aurkitzen eta hitz bakoitzak eragin ditzakeen sentipenen berri eman zidan. Hitz bakoitza osatzen duten hizkien forma maitatzen.

Soinuen maitale bihurtu ninduen. Hizkiek sorrarazten dizkiguten soinen maitale, bereziki. Hitz bakoitzak barruan daraman informazio guztiaz jabetzen lagundu ninduen. Esan nahi nuena esan nezan, beharrezkoa nuen hitz egokia hautatzeko baliabideak irakatsi zizkidan. Esaldien edertasuna ikusten, entzuten eta ahoskatzen. Azkenean, berak bezain polit hitz egitera bultzatu ninduen. Horregatik izan ziren egun hartakoak nire azken hitzak. Horregatik gelditu nintzen hutsik.

BETERIK (B)

Batzuetan, gehienetan esatea bortitzegia baitirudit, amorruek baretasunari irabazten dio. Sarritan ematen den gertakizuna, esan dezaket. “Ez al duzu ikusten?”, “Begira zeinen polita den hori!”, “Zeinen kolore polita!” motako esaldiak nire amorruearen pizgarri ederrena dira. Gorroto dut horrelakoak galdetzen dizkidatenean.

Ez. Zin dagizut ez dakidala zeinen polita den zuk diozun kolorea. Zin dagizut ez dakidala zuretzat hain sinplea den eguzkiaren argia nolakoa den. Zin dagizut ez ditudala koloreak behin ere ikusi.

KOLOREZ (A)

Hutsik sentitzearen ondorio izan da urteekin jasan izan dudana bilakaera. Hasiera batean hitzak ez erabiltzearen ondorioz koloreak maitatzen hasi nintzen. Hitzek nire barruan gordetzen zuten berezitasun hura koloreek sorrarazten zutenarengatik ordezkaturatua izan zen.

Ez dakit non hasi eta non bukatzen den zehazki kolore bakoitza, ezta zer objektu egoki diezazkiokedan bakoitzari. Jendeak oso argi izaten du normalean. Ez da nire kasua.

KOLORE(B)

Betidanik izan dira hitzak nire lagun, soinuak oso gertuko eta ukimena ezinbesteko. Ezin du beste modu batean izan. Ez dut egunerokotasuna gidatzeko beste modurik aurkitu. Zorionez, aitek bakarrik gida nadin erakutsi zidan. Etxetik bakarrik irten naiteke, baita kalean nire kabuz ibili ere. Dena kontrolpean daukat. Etxeko atea aurkitzeko, egin beharrekoak sinpleak dira.

Nire logelako atetik hasita, bi pausu aurrera eta hiru ezkertera, segidan bi eskuin eta bost zuzen, angelu zuzeneko bira eman eta bi pausotan atearen aurreko aldean kokatzen naiz. Gazteagoa nintzenean, aitak atearen ondoan imana duen xafla bat kokatu zuen, eta nire giltzetan beste bat ipini, hortaz giltzak topatzeko eskuineko eskua paretaren kontra dudalarik gora eta behera mugitu behar dut, giltzekin tupust egin arte. Igogailutik atera eta bost pausu aurrera egitearekin, aski. Botoia nire aldakaren parean dago, hortaz, eskuragarri.

ZEBRA (A)

Zebrabidea zeharkatu behar dudanean soinuaz baliatzen naiz. Bai. Kolore aldaketa omen dago, baina ez zait desberdintzea erraza egiten.

- Berde!!

Hori da zebrabidea zeharkatzeko seinalerik ziurrena. Orain ikasia dut. Autoentzat argia mantentzen ez denean eta kliskatzen egotekotan, pasa naiteke! Aldiz kolore gorria ongi ezberdintzen dut. Baina ez dakit jendeak oso argi duen. Zuhaitzen enborrak marroiak direla diote. Gezurti hutsak dira. Zuhaitzen enbor eta semaforoaren kolore horren artean ez dago ezberdintasunik. Semaforoan "berde" deitzen duten hori eta teniseko piloten artean kolore ezberdintasunik ez dagoen bezala.

Kolokan egon arren, ez dut inoiz nire burua edonori galdetzeko prest ikusi. Hitzak erabiltzen uztearekin batera hitz egiten uztearena, edozeinekin elkarrizketa bat izatearena eta jendearekin harremana izatearena bat zetozen. Irakurritako eta ikusitakoarekin aski nuen koloreen mundu berri bat sortzeko. Bakarra. Nirea.

Baina aspertu egin nintzen. Urteak neramatzan paisaia bera ikusten, taberna berdinak zeharkatzen eta kale berak ikusten. Aldaketa bat beharrezkoa nuen. Aspertuta nengoela ikusi bezain pronto, etxe aldaketa bat beharrezkoa nuela jakin izan nuen.

AMATXO (B)

Ama ni erditzean hil zen. Ez zen dena behar bezala gertatu. Horren ondorioz,

bizitza berri baten sorrerak beste baten amaiera ekarri zuen. Zoritxarrez, aitak gaixotasun larri bat pairatu behar izan zuen eta duela hiru urte eta hiru egun zendu zen.

Kontrolpean ez dudan guztiaren beldur naiz. Monotonia batean sartu naiz eta zorionez, oztoporik gabeko egunerokoa daramat etxean bizi den bakarra naizen arren.

Gaur goizean bizilagunak eta biok topo egin dugu. Bere arnasa gero eta hurbilago sumatzen nuen betiko "Kaixo!" hitzak ematen didan sustoaren ondotik. Bat-batean nire belarriaren ondoan sentitu dut. Ikusten ez dudanez, ongi entzuten ez dudala bere kabuz ondorioztatu eta oihuka hasi zait:

-OBRETAN HASIKO DIRA GUTXI BARRU! KASU!

Beti izan dut eraikinaren planoak nire buruan. Beti jakin izan dut nolakoak den, eskailerak izan ezik. Eskailerak ez ditut behin ere zapaldu. Ikusten duen norbaitek aurrera begiratzen duen bitartean eskailerak atzeraka igo behar izatearen pareko litzateke nik eskailera arunt batzuk jaitea. Hori eta sartu beharko nituzkeen orduak, alegia.

BERRIKUNTZAK (A)

Urrun, hemendik kanpo, barruan ditudan sustraiak nolakoak diren nik jakin dezadan, ondoan ez zegoen nonbaitera jo behar nuen. Hori dela eta, duela aste pare bat bilatzen nenbilen egoitza ezezaguna egiten zitzaidan herrixka batean aurkitu nuen. Pare bat moldaketa egin behar omen zituzten, ez baitzegoen norbait hara bizitzera sartzeko moduan.

HASIERA (B)

Moldaketa lanak hasi dira eta ez da batere atsegina. Goizean goiz jaiki naute, egun guztian zehar zarata deseroso bat entzuten egon behar izan dut, eta horretaz gain, igogailua geldiarazi dute. Ederki. Primeran. Ez zaigu guztioi eskaileretan gora eta behera ibiltzea hain erraza egiten. Bosgarren solairuan bizi naiz.

Hanka bat eskailera bakoitzean jarri eta bertan oina pixka bat irrista dadin utziz, hurrengo eskailerak non duen hasiera asmatzen dut. Hori da dudan bide bakarra. Nire kabuz igo eta jaitsi nahi dut nire etxetik, betidanik egin dudan zerbait da, ez dut inoren laguntza behar, nire kabuz joan nahi baitut eguneroko gauzak egitera.

Ogia erostea abentura itzela bilakatu zait gaur goizean. Erosketa saskia eskuan neramalarik eskaileretan gora egitera ausartu naiz. Hori bai hori eguneko bigarren abentura! Agian abenturazale ederra naiz eta konturatzeko momentua iritsi zait.

Gezurra.

Ken ditzatela edo buka ditzatela lan madarikatu horiek. Ez dut denbora luzez iraunen egunero horrela ibili behar baldin badut. Bestearen zorionerako ez dut inoiz jakinen nor den lan moldaketa guzti hauen erruduna, ez baitiot aurpegia inoiz ikusiko. Hori bai, inork baino hobeki badakit usain eta arnas hotsak ikasten.

Nor den asmatuko dut. Nire solairu berekoa izanen da.

SUSTRAIAK BILTZEN (A)

Bere ordezkotzat hartu zuen aitak. Nik ordea, ama ordezkapenik gabeko norbait bezala gordetzen jarraitzen dut. Agian horrek eman dit behar nuen azkeneko bultzadatxoa. Etxea hankaz gora jarri zuen eta aitak nirekin pasa beharreko denbora guztia berarekin igarotzen zuen.

Aitak barruan gordetzen zuen bihotz zatituari apositu bat jarri eta horrekin aski zela zirudien. Josi gabeko barne zauri horrek minik ematen ez ziola zirudien. Oroitzapenik gabeko norbait. Aitaren begiek ez dute beste kokagunerik orain.

Aitak sustraiak ahaztu zituen.

Aitak ama ahaztu zuen.

Aitak ni ahaztu ninduen.

BELARRI MINA (B)

Gaurkoan pozak apaltasunari irabazi dio. Hamar eta huts.

Belarrira hurbildu eta oihu egin didate. Oraingoan lehengo egunekoaren aurkakoa esatera.

-BIHAR LAN MOLDAKETAK BUKATUKO DIRA!

Aurrekoan ez bezala, oraingoan, oihuak poztu nau. Nire tinpanoak eskertuko ez lidakeen poztasuna, izan liteke, baina tira, eskailera abenturen bukaera zela esan nahi zuen horrek.

EGOKITZEN(A)

Kutxa xume batean sartu ditut nire objektu guztiak. Ez nuen lehengo etxeko gauza askorik ekarri nahi. Oroitzapenak, bere argazkiak eta berak idatzitako koadernoak.

Hemengo sofa txiki batean eseri naiz, nire bizitza izanen denaren hasieratzat har nezakeen momentu hau. Beti irakasten den bidetik ihesa, nire bide propioari hasiera emateko aukera, agian.

Ez dut inor ezagutzen.

Askatasuna.

NOR DEMONTRE (B)

Ailegatu da. Iritsi da. Usain oso goxo bat ekarri du. Ez du iskanbila handirik sortu, eta nire igogailuaren itzulera ekarri du.

Oso gertutik pasa omen da, bere usaina eta arnasketak nabaritu baititut igogailutik ateratzean.

EZEZAGUNEN GUNE (A)

Ezezagunak ezagun egiteko momentua iritsi da. Nire solairu berean bizi den gizonak ez nau gaur goizean agurtu. Ez dakit zer nahiago dudan. Zerbait esatekotan, erantzun baten esperoan geratuko da, nire ahotsaren esperoan, nire hitzen esperoan.

Igogailutik ateratzen ari zen ni sartu naizenean. Zorionez, gaurkoan ez da egoera hori suertatu.

NIRE IGOGAILUA (B)

Duela pare bat ordu igogailura sartzear nintzela, lehengo eguneko usain goxo bera antzeman dut. Arnasketa azkarra berea. Urduri omen zegoen, bestela,

korrika egitetik zetorren, ezin dut zehaztu, baina bere hitzen esperoan nengoen.

Agurtuko al nau? Nik ez dut ikusten, baina nabari dut.

Agian berak ez nau ikusten.

Astebetean bitan gurutzatu gara eta atsegina egin zait.

URDURITASUNEZ (A)

Giro aldaketak zerbait berezia sortu du nire barrualdean. Gaurkoan hitzen batek nire ahotik atera nahi zuela sumatu dut.

Gaurkoan hemengo osasun etxera joan naiz. Oso atseginak dira. Hainbat ordu eman ditut haiekin. Haiek egindako galderei ez erantzuteak bortitza zirudien egoera sorrarazi du. Ez naute ezagutzen. Ez dakite zergatik ez dudan hitz egiten. Isiltasuna gelaren jabe zen. Aldiz, espero ez nuen laban baten moduan jaurtitako esaldi batek isiltasuna apurtu du. Horren ostean, lasaitasun hitzak isiltasunari gailendu zaizkio.

Etxera bueltatu naiz. Oso urduri nengoen. Berari bezala. Berari bezala. Berari bezala. Berari bezala. Hori zen nire buruan entzuten nuen esaldi bakarra. Atea ireki eta lehengo asteko bizilaguna omen dena. Atea irekitzean aurpegira begiratu diot, ez zen keinurik nabarmentzen, baina sudurra mugitzen zitzaion. Ikusten zaion bakarra da. Eguzki betaurrekoek ez baitute bere aurpegiaren beste zatirik ikus dadin uzten.

Ez nau agurtu. Agurtuko banindu ez dakit zer erantzungo niokeen. Urduritasun mailak gora egin du nire barnean. Etxera iritsi eta sofán eseri naiz, hemen nago, burutapen guztiak idazten.

Berari bezala. Berari bezala.

Saihestezina den bukaeraren beldur izan naiz beti. Iluntasuna. Hotza. Duela sei urteko hotz bera zainetatik gora etorri zait gaurkoan. Horregatik atsegin ditut koloreak. Bukaerak beldur ematen didalako. Neguko zaparradetan ekaitzek sortzen duten argia bezain bat-bateko. Trumoiek sorrarazten duten soinua bezain itzel eta sakona izan da gaurkoa.

Hemen egonen balitz, bere hitzak entzutea posible balitz...

Zorionez, badakit zer esanen lidakeen. Bizi. Hori zen berak gehien maite zuen hitza. Min aurrizkia jarri behar izan zionean ere, kendu egiten zion. Bizi. Soilik bizi. Gogoan dut nola esaten zidan.

Orain, aurrizki hori kentzea niri dagokit. Hori egiteko lehen urratsa nire ahotik hitzen jarioari hasiera ematea da. Bizilaguna, bai. Ni bezain isila izan da orain arte. Kolokan utzi nau gaur ere ez agurtzeak.

(Iggogailuaren hotsa entzuten da)

Badator. Badakit zer egin.

BERO (B)

Gaur beranduago iritsi naiz etxera. Kanean eguzkiak jotzen zuen, egun beroa, egun atsegina.

Sofan eserita nago. Bizilagunaren usain goxo hori honaino iristen da. Agian kolonia potea nire atearen aurrean hustu du, ez nago oso ziur, baina gehiegi usaintzen du.

Arnas azkar bat entzuten dut. Ez da arnas azkartu hori entzuten dudan aurreneko aldia. Zorionez, ez ikusteak sentitzen ikastera eraman nau. Arnasketa huts batekin gertu dudan norbaiten sentipenak nolakoak diren antzeman dezaket. Ez guztiz, baino horrek liluratzen nau. Ez naiz begiez fio. Soinu eta usainez fio naiz, horren eta hitzak esateko moduen zale. Gizakion artean sor daitezkeen egoeren zale, ikusi gabe senti dezakedan guztiaren eta esaten didatenaren zale.

Arnasketa horrek ez du geldiunerik. Oso urduri dago, eta nire etxean sartu da. Ezaguna izanen da? Ez dut uste. Ez nau agurtu. Ez nau agurtu. Usaina. Ez nau agurtu. Ez dakit zein izanen den bere ahotsa, baina ahots erdi moztu bat izanen duelakoan nago.

(- "Min")

Hitz egin du. Negarrez dagoela dirudi. Tristura nabari zaio. Ez dakit non kokatu den zehazki. Ate ondoan omen dago, oso apal hitz egin du eta arnasketa azkartu egin zaio. Nonbaiten berri izateak sor dezakeen beldurraren ondorio izan daiteke horren isil izatea. Ez entzutearena eginen dut. Agian berriro zerbait esanen du. Bitartean gauzak pentsatzeari ekinen diot.

CONCURSO LITERARIO JUVENIL DE PAMPLONA | IRUÑEKO GAZTEENDAKO LITERATUR LEHIAKETA

2019

EUSKERA NARRAZIO 17- 18 URTE

LEHENENGO SARIA

Gaiztasunik gabeko norbait dela uste dut. Hemen dago, azkar arnasten eta apal hitz egin du, zerbait esan nahiko al dit?

(- "Bizi")

Bizi zer? Nik bizi behar dudan zerbaitez ari al da? Nire erantzunaren esperoan dago? Zer egin behar dut nik orain? Noraezean koka dezaket nire burua. Ez diot ezer galdetu nahi.

(Atearen hotsa)

Joan da. Orain zer? Nik bere etxera joan behar al dut bi hitz esatera? Nik bakarra esanen diot. Hitz bakarra. Bakarra. Ez pare bat. Min. Bizi. Bakarra. Aita. Minbizi.